

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 9. marraskuuta 2021
(OR. en)

13506/21

ENV 812
FIN 865
IND 314
CHIMIE 111
SAN 651
AGRI 518

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	9. marraskuuta 2021
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	12961/21
Asia:	Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 12/2021 "Saastuttaja maksaa -periaate: soveltaminen epäjohtonmukaista EU:n ympäristöpolitiikoissa ja -toimissa" – Neuvoston päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3822. istunnossaan 9. marraskuuta 2021
hyväksymät neuvoston päätelmät edellä mainitusta aiheesta.

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 12/2021 "Saastuttaja maksaa -periaate: soveltaminen epäjohtonmukaista EU:n ympäristöpolitiikoissa ja -toimissa"

– Neuvoston päätelmät –

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

PALAUTTAA MIELEEN antamansa päätelmät tilintarkastustuomioistuimen laatimien erityiskertomusten tarkastelun parantamisesta vastuuvapauden myöntämisen yhteydessä¹:

1. ON TYYTYVÄINEN Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukseen 12/2021 "Saastuttaja maksaa -periaate: soveltaminen epäjohtonmukaista EU:n ympäristöpolitiikoissa ja -toimissa", jäljempänä 'erityiskertomus';
2. PANEE MERKILLE erityiskertomuksen johtopäätökset ja suositukset;
3. TOTEAA, että erityiskertomus edistää osaltaan oikea-aikaisesti EU:n saasteettomuustavoitetta;
4. PANEE MERKILLE, että vaikka epäpuhtauksien päästöt ilmaan, veteen ja maaperään ovat vähentyneet merkittävästi viime vuosikymmeninä, pilaantuminen muodostaa yhä merkittävän haasteen ja aiheuttaa riskejä kansalaisten terveydelle ja ympäristölle, biologinen monimuotoisuus mukaan luettuna;
5. KOROSTAA saastuttaja maksaa -periaatteen tärkeää roolia ympäristövahinkojen syntymisen välttämisessä ja sen varmistamisessa, että aiheuttajat saatetaan vastuuseen aiheuttamastaan pilaantumisesta; KOROSTAA, että saastuttaja maksaa -periaatteella on tärkeä merkitys vedelle, maaperälle ja ekosysteemeille aiheutettujen vahinkojen kustannusten kattamisen varmistamisessa;

¹ 7515/00 + COR 1.

6. YHTYY siihen, että saastuttaja maksaa -periaate näkyy ja sitä sovelletaan vaihtelevasti EU:n eri ympäristöpolitiikoissa ja eri jäsenvaltioissa; KOROSTAA tarvetta tehostaa täytäntöönpanoa ja parantaa saastuttaja maksaa -periaatteen soveltamisen johdonmukaisuutta, jotta saavutetaan EU:n saasteettomuustavoite erityisesti veden ja maaperän osalta; KOROSTAA, että on tärkeää puuttua haitallisiin aineisiin ja tarvittaessa tarkastella nykyisiä, ilmaantuvia ja uusia huolta aiheuttavia kemiallisia aineita;
7. ON TYYTYVÄINEN komission aikomukseen tarkistaa EU:n ympäristölainsäädäntöä Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta², saasteettomuustoimintasuunnitelmasta³ ja kestävyyttä edistävästä kemikaalistrategiasta⁴ laadituissa komission tiedonannoissa ja niihin liittyvissä aloitteissa esitetyn mukaisesti; KEHOTTA komissiota ottamaan huomioon erityiskertomuksen havainnot ja suositukset tältä osin;
8. KEHOTTA komissiota varmistamaan saastuttaja maksaa -periaatteen soveltamisen – sen tulisi olla unionin ympäristöpolitiikan perustana ja se olisi sisällytettävä muihin unionin politiikkoihin ja toimiin, erityisesti asiaa koskevaan EU:n lainsäädäntöön ja sen rahoitusvälineisiin – ja varmistamaan, että pilaantumista aiheuttavat alat vastaavat aiheuttamansa pilaantumisen kustannuksista; KOROSTAA tässä yhteydessä tuottajan vastuun merkitystä globaaleissa arvoketjuissa ja tuotteiden elinkaareissa ja KEHOTTA komissiota tapauksen mukaan harkitsemaan tällaisia toimintamalleja tuleviin lainsäädäntöehdotuksiin; KOROSTAA, että on tärkeää liittää kaikkiin lainsäädäntöehdotuksiin vaikutustenarviointi paremman sääntelyn sovittujen periaatteiden mukaisesti⁵;

² 15051/19 + ADD 1 - COM(2019) 640 final.

³ 8753/21 + ADD 1 - COM(2021) 400 final.

⁴ 11976/20 + ADD 1 - COM (2020) 667 final.

⁵ Toimielinten välinen sopimus paremmasta lainsäädännöstä, tehty 13. huhtikuuta 2016 (EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1).

9. PANEE MERKILLE vaikeudet soveltaa saastuttaja maksaa -periaatetta hajakuormituslähteistä peräisin olevaan pilaantumiseen; KOROSTAA kuitenkin, että on tarpeen arvioida mahdollisuuksia vahvistaa saastuttaja maksaa -periaatteen huomioon ottamista ja puuttua veden pilaantumisen kaikkiin hajakuormituslähteisiin, myös maataloudessa;
10. KOROSTAA saastuttaja maksaa -periaatteen merkitystä esimerkiksi jätteen ja veden hinnoittelupolitiikan määrittelyssä, jotta varmistetaan jätehuollosta ja vesipalveluista aiheutuvien kustannusten kattaminen tehokkaalla ja oikeudenmukaisella tavalla;
11. MYÖNTÄÄ, että tällä hetkellä on olemassa useita EU:n direktiivejä ja asetuksia, joilla maaperän pilaantumista pyritään ehkäisemään ja rajoittamaan, mutta ei kattavaa EU:n lainsäädäntökehystä maaperän suojelemiseksi pilaantumiselta;
12. KEHOTTA komissiota ottamaan tulevassa maaperästrategiassa asianmukaisesti huomioon saastuttaja maksaa -periaatteen sekä ennalta varautumisen periaatteen ja periaatteet, joiden mukaan ennalta ehkäiseviin toimiin olisi ryhdyttävä ja ympäristövahingot olisi torjuttava ensisijaisesti niiden lähteellä;
13. PANEE MERKILLE, että ympäristövastuudirektiivin soveltamisessa on huomattavia eroja jäsenvaltioiden välillä; PITÄÄ MYÖNTEISENÄ "ympäristövahingon" määritelmää koskevien komission suuntaviivojen⁶ julkaisemista sekä toimia, joihin Euroopan unionin verkko ympäristölainsäädännön voimaansaattamiseksi ja täytäntöönpanemiseksi (IMPEL) on ryhtynyt kokemusten jakamiseksi tältä osin;

⁶ [Komission tiedonanto – Suuntaviivat yhteisen tulkinnan antamisesta ympäristövastuusta ympäristövahinkojen ehkäisemisen ja korjaamisen osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/35/EY 2 artiklassa määritetyille ilmaisulle "ympäristövahinko" 2021/C 118/01](#), C/2021/1860, (EUVL C 118, 7.4.2021, s. 1–49).

14. ON TYYTYVÄINEN komission aikomukseen arvioida vuoteen 2023 mennessä ympäristövastuudirektiivin tarkoituksenmukaisuutta ja KEHOTTA komissiota ympäristövastuudirektiiviä ja siihen liittyviä täytäntöönpanosäädöksiä koskevan arviointinsa yhteydessä harkitsemaan ympäristövastuudirektiivin perusteiden laatimista sellaisen ympäristövahingon määrittelemiseksi erityisesti veden ja maaperän osalta, jonka tapauksessa olisi sovellettava ympäristövastuudirektiiviä;
15. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI tilintarkastustuomioistuimen suositukseen ja PYYTÄÄ komissiota tarkastelemaan mahdollisuutta lainsäädäntömuutoksiin, joissa edellytetään toimijoilta rahavakuuden käyttöä ympäristöriskien osalta;
16. PANEE MERKILLE, että EU:n varoilla on puhdistettu vanhaa pilaantumista; TOTEAA, että silloin tällöin on välttämätöntä käyttää julkisia varoja vanhan pilaantumisen puhdistamiseen ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemiseksi;
17. KEHOTTA jäsenvaltioita ja komissiota varmistamaan, että jäsenvaltioiden julkisilla varoilla ja EU:n rahoituksella puhdistetaan pilaantumista vain, kun on toteutettu kaikki tarvittavat toimet pilaantumisen aiheuttajan saamiseksi vastaamaan aiheuttamansa pilaantumisen kulujen maksamisesta; kuitenkin KOROSTAA, että tämä ei saisi johtaa ympäristön tilan heikentymisen torjumiseen tai tältä osin innovatiivisen ratkaisun testaamiseen tarkoitetun EU:n rahoituksen vähentämiseen, kun rahoitus on perusteltua.
